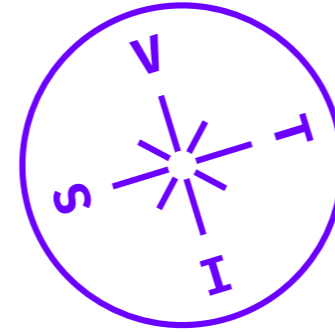

Prvi VTIS: Nemčija

Prvi VTIS: Nemčija

DRUŠTVO V TUJINI IZOBRAŽENIH SLOVENCEV

Kotnikova ulica 5
1000 Ljubljana
www.drustvovtis.si
E-naslov: info@drustvovtis.si

KOLOFON

Prvi VTIS: Nemčija

Osnovne informacije o študiju in življenju v Nemčiji

AVTORJA: Jernej Biščak, Matic Češnovar

IZDALO: Društvo v tujini izobraženih Slovencev, Kotnikova ulica 5,
1000 Ljubljana

ODBOR ZA NEMČIJO: nemcija@drustvovtis.si

© Vse pravice pridržane. Izdajatelj brošure ne odgovarja za vsebino in točnost navedb na navedenih spletnih naslovih.

VTIS Društvo v tujini
izobraženih Slovencev

Ljubljana, 2022

VSEBINA

Osnovne informacije o študiju in življenju v Nemčiji	6
UVOD	
POGUMNO Z NEMŠČINO	
Študijske možnosti	9
IZBIRA ŠTUDIJA	
STRUKTURA ŠTUDIJA	
ŠOLNINE, NAJEMNINE IN DRUGI PRISPEVKI	
Financiranje študija	11
Delo in davki	12
DELO MED ŠTUDIJEM - MINIJOB	
DELOVNA PRAKSA	
ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE	
O Društvu VTIS	13

Osnovne informacije o študiju in življenju v Nemčiji

UVOD

Slovenijo ter Slovenke in Slovence z Nemčijo ne povezuje le močno gospodarsko sodelovanje. Geografska bližina, zgodovinske in kulturne vezi ter številne povezave na področju znanosti, raziskovanja in inovacij so ustvarile dobre pogoje za vse večjo koncentracijo slovenskega znanja v tej državi. Nemčija je privlačen cilj mladih, ki iščejo spodbudno okolje za razvijanje svojih znanj in talentov ter si želijo kariernih izzivov v dinamičnem in mednarodno naravnanim okolju. Čeprav se veliko mladih Slovenk in Slovencev odloča za študij in delo v Nemčiji, predstavlja preseljevanje in vključevanje v izobraževalni sistem te države, določene izzive. V Društvu VTIS želimo s to brošuro novim ali bodočim študentkam in študentom omogočiti nekoliko lažji prehod v študijsko življenje v Nemčiji. Brošura je narejena na podlagi lastnih izkušenj naših članic in članov, ki se zavedamo pomena sodelovanja in uporabnosti kroženja znanja. V društvu zato upamo, da bodo naše izkušnje lahko prispevale k nekoliko lažji poti k vašemu načrtanemu cilju.

V prvem delu brošure tako predstavljamo študijske možnosti v Nemčiji, pri čemer je poudarek na primerjavi s študijskimi izkušnjami na slovenskih univerzah. Ker je v študij poleg časa in truda potrebno vložiti tudi nekaj denarja, se v nadaljevanju osredotočimo na možnosti financiranja za slovenske državljanke in državljane. Poleg štipendij in študijskih posojil namenjamo v tem delu pozornost oblikam zaposlitev, s katerimi se boste lahko srečali med študijem v Nemčiji.

Če boste med svojim študijem opravljali eno izmed tovrstnih zaposlitev, se boste prej ali slej srečali tudi z nemškim davčnim sistemom. V brošuri vam bomo predstavili nekaj osnovnih podatkov o njem in vas opozorili na pogoste postopke. Poleg davčnih se bomo pomudili še pri osnovah zdravstvenega sistema, pri čemer bo poudarek ponovno na zornem kotu slovenske študentke ali študenta.

Če se boste odločili za študij na eni izmed nemških izobraževalnih ustanov, vas bomo z veseljem sprejeli v svojo družbo, kot člana Društva VTIS. Društvo od začetka tega leta v Nemčiji zastopa poseben odbor, ki organizira srečanja članic in članov v Nemčiji, in tako skrbi za mreženje z drugimi slovenskimi študentkami in študenti na študiju v Nemčiji ter ponuja prostor za povezovanje s predstavniki slovenskih in nemških izobraževalno-raziskovalnih institucij, pa tudi gospodarstva.

POGUMNO Z NEMŠČINO

Če se zanimate za študij v Nemčiji, se v večini primerov ne boste mogli izogniti nemščini. Če hočete študirati na eni izmed nemških visokošolskih ustanov, boste običajno morali dokazati, da v zadostni meri obvladate nemški jezik, najpogosteje na podlagi preizkusa **Test DaF**. Potreben nivo znanja nemščine je odvisen od izbrane študijske smeri. Tako se denimo v humanističnih študijskih programih pričakuje višjo stopnjo znanja nemščine kot v naravoslovnih programih.

Znanje nemškega jezika vam ne bo prišlo prav samo pri zbiranju informacij o konkretnih študijskih programih na spletu, ampak pozneje tudi pri urejanju dokumentacije na izobraževalni ustanovi, upravni enoti ali banki. Z aktivnim znanjem nemščine se boste prav tako lažje vključili v večinsko nemško prebivalstvo in se povezali z nemškimi kolegicami in kolegi. To vam bo med drugim prišlo prav pri opravljanju študijskih obveznosti (sodelovanje pri skupinskih nalogah, projektih, pomoč pri razumevanju vsebin ipd.), pri piljenju jezikovnih in kulturnih kompetenc, npr. ob sproščnem druženju ob koncu tedna, pri preživljanju prostega časa v interesnih dejavnostih itn. V tujini boste namreč ne le študirali, temveč – ne glede na nadaljnji potek vaše življenjske poti – preživeli vsaj nekaj mesecev, največkrat pa let, ki jih boste zagotovo bolj kakovostno preživeli v prijetni družbi.

Gotovo vas bo na začetku strah, da boste v vsakodnevnih situacijah naredili preveč slovničnih napak, a za razliko od pouka nemščine in mature tukaj ne gre za točko več ali manj pri testu, temveč za reševanje vsakodnevnih izzivov, lastno predstavitev, od česar bo odvisna vaša uspešnost – bodisi pri urejanju pravnih zadev ali pri navezovanju osebnih stikov. Zato kar pogumno po nemško!

PODATKI NA DLANI

Test DaF

Podrobnosti o poteku, načinu ocenjevanja in cenah opravljanja preizkusa najdete na [naslednji povezavi](#).

POZOR!

Nosilec preizkusa žal še vedno nima izpitnega centra v Sloveniji, tako da se boste morali za ta namen odpraviti v tujino (npr. München).

Študijske možnosti

IZBIRA ŠTUDIJA

Prva očitna razlika nemškega visokošolskega sistema v primerjavi s slovenskim je njegova široka ponudba – v pravem pomenu besede. V Nemčiji namreč nimate na razpolago le štirih univerz in nekaj dodatnih ustanov kot v Sloveniji, temveč lahko izbirate med več kot štiristo tovrstnimi ustanovami.

Na srečo vam ne bo potrebno preučiti ponudbe vsake izmed njih, saj veste, katero **področje oz. študijska smer** vas zanima. Poleg tega kriterija boste izobraževalne ustanove gotovo zožili glede na njihov sloves (npr. tehnično usmerjena univerza, dobre povezave z gospodarstvom ipd.), pri čemer vam bodo v pomoč razni študijski vodniki (glej rubriko Podatki na dlani).

Pri izbiri velja opozoriti na razliko med **javnimi in zasebnimi** izobraževalnimi ustanovami. Medtem ko so za prve značilni večje število studentk in študentov in manjši študijski stroški (v večini primerov vam trenutno ni potrebno [plačati šolnine](#), temveč le vsakokratni semestrski prispevek, t.i. *Semesterbeitrag*), lahko na zasebnih v zameno za vsakokratno šolnino pričakujete manjše študijske skupine in posebne (ob)študijske ponudbe in pristope, včasih so možne tudi težave pri priznavanju pridobljenih nazivov (nostrifikacija; več na spletnih straneh ENIC-NARIC centra) ob povratku v Slovenijo oz. omejitve pri pridobivanju štipendij. V določenih primerih namreč štipendijo v tujini lahko dobite le v primeru študija na javni ustanovi.

PODATKI NA DLANI

Iskanje študijskih programov

→ Uradna spletna stran nemškega ministrstva za izobraževanje in raziskave [Studieren in Deutschland](#)

→ Informativni portal nemške rektorske konference [Hochschulkompass](#)

STRUKTURA ŠTUDIJA

Struktura študija v Nemčiji je zelo podobna slovenski, saj tudi tu velja bolonjski visokošolski sistem. Prva stopnja (*Bachelor*) in druga stopnja (*Master*) se deli na več semestrov. Predavanja v zimskem semestru (*Wintersemester*) potekajo od sredine oktobra do začetka februarja, nato sledijo izpiti in krajše počitnice (*Semesterferien*) do začetka poletnega semestra (*Sommersemester*). Ker se ta večinoma začne šele v začetku aprila, se predavanja zavlečejo do sredine julija. Izpiti so tako povečini sredi poletja, ko vaše slovenske prijateljice in prijatelji morda že uživajo na morju. Vendar ne skrbite, septembra imate še dovolj časa za odmor.

PODATEK NA DLANI

Poletni semester:
od aprila do septembra

Zimski semester:
od oktobra do marca

Po večini se pišejo izpiti iz določenega predmeta le enkrat na semester, pri nekaterih predmetih se pred začetkom naslednjega semestra ponudi možnost ponavljalnega izpita (*Nachholklausur* ali *Wiederholungsprüfung*). Vendar pozor, izpit iz posameznega predmeta smete običajno pisati največ trikrat, potem sledi izključitev iz univerze (*Exmatrikulation*). Za nadaljevanje študija oz. za pisanje določenega modula ali zaključne naloge je običajno potrebno zbrati zadostno število kreditnih točk (ECTS).

ŠOLNINE, NAJEMNINE IN DRUGI PRISPEVKI

Trenutno v večini zveznih dežel visokošolske ustanove za vpis v študij ne zahtevajo plačila šolnin. Če študentka ali študent prekorači redni čas študija (*Regelstudienzeit*) lahko visokošolski zavod ob vsakem nadaljnjem vpisu v višji semester zaračuna posebno pristojbino (*Langzeitstudiengebühr*; [glej pregled](#)).

Ob vsakem vpisu v višji semester (*Rückmeldung*) je vseeno potrebno poravnati semestrski prispevek (*Semesterbeitrag*). Ta obsega vpisnino, prispevek za študentsko organizacijo in pogosto še pristojbino za subvencionirani prevoz z javnim lokalnim in regionalnim prometom. Zadnja pristojbina je največkrat v obliki semestrskeske vozovnice (*Semesterticket*), ki stane nekje med 70-350 evrov, odvisno od dežele in obsega ponudbe javnega prevoza (zgolj po mestu ali širše).

PODATKI NA DLANI

Ko boste iskali sobo v študentskih domovih, se obrnite neposredno na posameznega upravljavca študentskih domov (običajno t.i. *Studentenwerk*). Če iščete sobo na prostem trgu, vam bodo v veliko pomoč naslednje posredovalnice sob:

- www.wg-gesucht.de
- www.studenten-wg.de

Sobe v nemških študentskih domovih so precej dražje od slovenskih, cene se gibljejo od 300 € dalje mesečno. Najem stanovanja v lastni izvedbi vas ponavadi stane še več, četudi si ga delite z več študenti.

Financiranje študija

Stroški študija so višji kot v Sloveniji. Pomoč pri financiranju lahko poiščete na raznih skladih, ki nudijo štipendije za študij v tujini. Spodaj so na kratko opisani zgolj najbolj znani.

→ [Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije](#)

Štipendije sklada najdete na tej [spletni strani](#).

→ DAAD

DAAD (*Deutscher Akademischer Austauschdienst*) je nemška organizacija, ki spodbuja mednarodno sodelovanje visokih šol. Za tuje študente in študentke, ki nameravajo študirati v Nemčiji, ponujajo vrsto štipendij in financiranje jezikovnih tečajev. Na njihovih straneh boste našli tudi [povezave](#) do drugih ponudnikov štipendij v Nemčiji.

→ BAföG

[Državna štipendija BAföG](#) (*Bundesausbildungsförderungsgesetz*) je namenjena tistim študentom v Nemčiji, katerih prejemki družine ne presegajo povprečnega mesečnega dohodka na družinskega člana v Zvezni republiki Nemčiji. Do nje so pod posebnimi pogoji upravičeni tudi državljanke in državljani EU ([pogoji](#)).

Delo in davki

DELO MED ŠTUDIJEM – MINIJOB

V Nemčiji takšne oblike študentskega dela kot v Sloveniji ne poznajo. Obstaja pa tako imenovana oblika Minijob, ki omogoča mesečni zaslužek do **520 evrov brez davka**. Z minimalno urno postavko 12 evrov bruto to pomeni, da lahko opravite do 43 ur mesečno. Če zaslužite več kot 520 evrov mesečno, morate plačati socialne prispevke in davek.

DELOVNA PRAKSA

Večina študentov in študentk v Nemčiji mora v okviru študija opraviti tudi obvezno delovno prakso (*Pflichtpraktikum*), ki lahko traja od enega do več mesecev. Obvezna delovna praksa ni povsod plačana. Se je pa stanje nekoliko izboljšalo, odkar je v veljavo stopil **Zakon o minimalni plači** (t.i. *Mindestlohngesetz*), saj velja tudi za tiste, ki opravljajo delovno prakso na lastno željo (*freiwilliges Praktikum*). Zakon tako tudi njim zagotavlja minimalno urno postavko 12 evrov in vse druge pravice iz delovnega razmerja, npr. zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, kot jih imajo redno zaposleni.

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

Če se po študiju nameravate zaposliti v Nemčiji, je možno **stroške** študija deloma vračunati v **oprostitev davka** (*Steuerabsetzung*). To pomeni, da lahko v prvih letih zaposlitve plačate toliko manj davka na plačo, kolikor sredstev ste med študijem porabili za nakup študijske literature, za najemnino, stroške javnega prevoza in druge izdatke, povezane z vašim študijem. V ta namen priporočamo, da shranjujete vsa dokazila o tovrstnih plačilih.

Študentkam in študentom iz drugih držav članic EU v Nemčiji ni potrebno skleniti dodatnega zdravstvenega zavarovanja, saj kot dokazilo pri vpisu v izbrani študijski program zadošča **Evropska kartica zdravstvenega zavarovanja**. Včasih boste morali pri vpisu predložiti dokazilo ene izmed nemških zdravstvenih zavarovalnic, da imate urejeno evropsko zavarovanje. Običajno so v času vpisa pred visokošolskimi zavodi ali pri vhodih stojnice tovrstnih zavarovalnic, ki vam bodo v tem primeru znali pomagati.

Če želite med študijem v tujini imeti dodatno zdravstveno kritje, se lahko pri posameznih slovenskih zavarovalnicah pozanimате o možnih oblikah zavarovanja.

[Več informacij](#)

PODATKI NA DLANI

Podrobnejše informacije, povezane z delom med študijem in drugimi možnimi oblikami dela, lahko najdete na uradni spletni strani nemškega zavoda za [zaposlovanje](#).

Več nemških univerz je ustanovilo posredovalnico del Stellenwerk, na kateri lahko iščete tudi [študentska dela](#) – tako na sodelujočih univerzah, kot na prostem trgu.

O Društvu VTIS

Društvo povezuje in zastopa interese slovenskih državljanov, ki se v okviru visokošolskega študija izobražujejo ali so se izobraževali oziroma opravljajo ali so opravljali raziskovalno dejavnost na izobraževalno-raziskovalnih ustanovah v tujini. Prizadeva si spodbujati medsebojno sodelovanje slovenskih strokovnjakov, ki delujejo v tujini, in njihovo sodelovanje z izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami ter gospodarstvom v Sloveniji.

Po podatkih iz maja 2020 ima društvo več kot 1600 članov, ki živijo, delajo ali študirajo v več kot 51-ih državah sveta. Glede na razvejano članstvo ima društvo globalno prisotnost, vendar organiziramo dogodke lokalno, in sicer preko odborov po državah (le-teh je kar 14). Društvo organizira dogodke v ZDA, Veliki Britaniji, Franciji, Nemčiji, Belgiji, Nizozemski, Avstriji, Luksemburgu, Španiji itd., in seveda Sloveniji.

Vsi predstavljeni podatki v brošuri so zgolj informativne narave.

Za več informacij se obrnite na ustrezne institucije ter preverite njihove uradne spletne strani.